

Strategia rozwiązywania problemów społecznych
w Gminie Zabierzów na lata 2006 – 2013.

Zabierzów 2006

Spis treści:

I.	Podstawa prawna	str. 3
II.	Założenia strategii	str. 3
III.	Krótką charakterystyka Gminy Zabierzów	str. 5
IV.	Diagnoza problemów społecznych Gminy Zabierzów	str. 6
V.	Analiza SWOT	str.16
VI.	Misja strategii	str. 22
VII.	Cele strategii oraz zasady jej realizacji i monitoringu....	str. 22

I. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. „o pomocy społecznej” nałożyła na gminy obowiązek stworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia nawiązuje i korzysta z obowiązujących w Polsce innych aktów prawnych, w szczególności ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz programów rządowych, jak np. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” czy też „System profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną”.

Chociaż prawo wspólnotowe Unii Europejskiej nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej, obowiązujące w państwach członkowskich, jednakże polityka społeczna UE koordynuje narodowe polityki społeczne.

W tym względzie Strategia Gminy Zabierzów jest spójna z polityką UE. Założenie strategii tworzy także warunki do realizacji projektu w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, a w szczególności przeciwdziałaniu i zwalczaniu długotrwałego bezrobocia, sprzyjaniu integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i grup szczególnego ryzyka oraz integracji i reintegracji zawodowej kobiet.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest zgodna także (i stanowi jej szczegółowe rozwinięcie) ze strategią Rozwoju Gminy Zabierzów.

II. Założenie strategii

Miniony 15 – letni okres stopniowego odchodzenia od modelu państwa opiekuńczego wywołał takie zjawiska jak: rozwarstwienie społeczne – dychotomiczny podział na wygrani – przegrani, biedni – bogaci, pracujący – bezrobotni, itp. Zjawiska te występujące na terenie kraju w różnej skali i różnym natężeniu występują także na terenie Gminy Zabierzów. Podstawową receptą na nie powinna być skuteczna polityka państwa, a także samorządu terytorialnego.

Ogólnie akceptowanymi wartościami polityki społecznej, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w lokalnej strategii polityki społecznej Gminy Zabierzów, są:

- § bezpieczeństwo socjalne, tzn. gwarancja dochodów i usług na wypadek pojawienia się tzw. ryzyka socjalnego (choroba, bezrobocie, inwalidztwo, bezdomność, itp.),
- § wiara w zasoby ludzkie, a więc inwestycje w człowieka, tzn. tworzenie równych szans rozwoju dla ludzi,
- § pokój społeczny traktowany jako wartość podstawowa dla utrzymania harmonijnej współpracy i współżycia między ludźmi (redystrybucje dochodu narodowego na rzecz grup upośledzonych oraz dialogu społecznego),
- § życie rodzinne – uznanie rodziny za podstawową instytucję społeczną, gdyż polityka społeczna jest polityką prorodzinną.

Stworzone w oparciu o te zasady założenia strategii rozwiązywania problemów społecznych powinno w efekcie dać następujące rezultaty:

- ✓ wzmocnienie rodziny jako wspólnoty podstawowej
- ✓ ograniczenie procesu rozkładu rodziny
- ✓ zmniejszenie zjawiska skrajnej biedy i wykluczenia społecznego
- ✓ normalizacja sytuacji osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego i zawodowego
- ✓ ograniczenie uzależnień (alkoholizm, narkomania) zwłaszcza u młodzieży
- ✓ obniżenie przestępczości, zwłaszcza nieletnich
- ✓ zmniejszenie odsetka rodzin patologicznych

Przygotowując strategię rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Zabierzów, przyjęliśmy typ strategii, w której wskazujemy na rozwiązanie problemów społecznych w środowisku lokalnym, z uwzględnieniem specyfiki Gminy Zabierzów.

Opracowując strategię oparliśmy się na:

- danych statystycznych,

- opracowaniach przygotowanych przez GOPS w Zabierzowie oraz poszczególne Wydziały Urzędu Gminy Zabierzów,
- ocenie bezpieczeństwa w Gminie Zabierzów przygotowane przez Komendanta Policji w Zabierzowie,
- konsultacjach społecznych.

III. Krótka charakterystyka Gminy Zabierzów.

Gmina Zabierzów jest jedną z gmin wiejskich powiatu krakowskiego. Znajduje się ona w województwie małopolskim, zajmując teren o powierzchni 99,6 km² i jest jedną z największych gmin w województwie. Teren Gminy jest częścią prowincji fizyczno – geograficznej wyżyny małopolskiej i prowincji wyżyny śląsko – krakowskiej.

Administracyjnie gmina obejmuje 23 sołectwa: Aleksandrowice, Balice, Bolechowice, Brzezcie, Brzezinka, Brzoskwina, Burów, Karniowice, Kleszczów, Kobylany, Kochanów, Młynka, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Radwanowice, Rudawa, Rząska, Szczyglice, Ujazd, Więckowice, Zabierzów, Zelków.

Gmina Zabierzów na dzień 31. XII. 2003 r. liczyła 21 846 osoby, co daje średnią gęstość zaludnienia 218 osób na 1 km². Według podziału na płeć 10 497 osób to mężczyźni, a 11 349 osób to kobiety.

Charakterystyczny dla Gminy Zabierzów jest stały przyrost mieszkańców, będący wynikiem napływu ludności spoza gminy, głównie z Krakowa. W roku 2003 nastąpił przyrost o kolejne 243 osoby.

Struktura ludności wg. podziału na podstawowe grupy wiekowe pokazuje 21,3 % udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, 61,6 % udział ludności w wieku produkcyjnym i 17,1 % udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Według prognoz w najbliższych latach nieznacznie zwiększać się będzie liczba ludności w wieku produkcyjnym (wchodzenie na rynek pracy pokolenia z wyżu demograficznego z początku lat 80-tych, dodatnie saldo migracji).

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy odpowiada statystykom właściwym dla obszarów wiejskich naszego regionu.

Na terenie Gminy Zabierzów znajdują się 4 przedszkola, 10 szkół podstawowych (w tym 8 prowadzonych przez Gminę), 3 gimnazja, 4 placówki biblioteczne.

Tereny gminy są bardzo atrakcyjne jako miejsce dla osiedlenia się ze względu na bliskość Krakowa, dobre połączenie komunikacyjne z Krakowem i Śląskiem, a także atrakcyjność turystyczno – krajobrazową.

Zauważalny jest znaczny rozwój budownictwa w takich miejscowościach jak Zabierzów, Balice, Bolechowice, Zelków, Rząska. W strukturze zabudowy Zabierzowa dominuje zabudowa zwarta. Natomiast w pozostałych miejscowościach zabudowa jest ukształtowana jako rozproszona, jednorodzinna, wolnostojąca ukształtowana wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

W lipcu 2000 roku Rada Gminy uchwaliła nowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Zabierzów w części obejmującej sołectwa: Bolechowice, Brzezie, Ujazd i Zelków, w maju 2003 r. dla sołectw: Zabierzowa i Kochanowa oraz w kwietniu 2004 r. obejmujący sołectwa: Brzezinkę, Brzoskwinię, Karniowice, Kobyłany, Młynkę, Niegoszowice, Nielepice, Pisary, Rudawę i Więckowice. Wyznaczone w planie z kwietnia ubiegłego roku tereny przeznaczone pod zainwestowanie zostały powiększone o 482 ha, co stanowi wzrost o ok. 72 % terenów jakie były w poprzednim planie.

Użytki rolne Gminy Zabierzów stanowią 70,17 % jej powierzchni, lasy i tereny leśne 17,60 %, grunty zabudowane i zurbanizowane – 6,38 %, grunty pod wodami – 0,81 %, a pozostałe grunty użytkowane i nieużytki – 0,40 % i grunty różne – 4,61 %.

IV. Diagnoza problemów społecznych Gminy Zabierzów.

1. Bezrobocie.

Wśród najważniejszych źródeł utrzymania na terenie gminy należy wymienić dochody z pracy najemnej, świadczenia emerytalne i rentowe, z działalności gospodarczej, z działalności rolniczej oraz dochody z pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Tabela Nr 1 Struktura zatrudnienia mieszkańców wsi na terenie
woj. małopolskiego

Pracownicy najemni	Pracodawca	Pracujący na własny rachunek	Pomagający członkowie rodzin	Nieustalone
61,1	2,8	22,8	14,0	0,3

Wśród 22,8 % pracujących na własny rachunek mieszkańców wsi są głównie użytkownicy indywidualnych gospodarstw rolnych. Na terenie Gminy Zabierzów część osób, które nie mają żadnych innych źródeł utrzymania decyduje się na prowadzenie gospodarstwa rolnego.

Bariery edukacyjna i finansowa ludności wiejskiej w warunkach gospodarki rynkowej hamują podejmowanie działalności gospodarczej.

Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Zabierzów stanowi pewną barierę dla podejmowania zatrudnienia w licznych zorganizowanych na terenie Gminy zakładach pracy. Najwięksi funkcjonujący tu pracodawcy tacy jak: MPL Balice, Biznes Park czy Instytuty Doświadczalne w Balicach i Brzeziu, zatrudniają głównie kadrę wykształconą i posiadającą wysokie kwalifikacje zawodowe.

Zadania administracji rządowej i samorządu powiatowego wynikające z ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu dla Gminy Zabierzów realizuje Filia PUP w Krzeszowicach.

Według aktualnych danych Urzędu Pracy w Gminie Zabierzów bezrobotnych było - 995 z czego 493 to kobiety. Wg danych Spisu Powszechnego z 2002 r. współczynnik aktywności zawodowej w stosunku do ogółu mieszkańców wynosił 52,9 %, wskaźnik zatrudnienia analogicznie 44,2 %, stopa bezrobocia – 16,3 %. Stopa bezrobocia niższa była więc niż średnia krajowa, lecz znacznie wyższa niż dla wielu innych gmin województwa.

Struktura bezrobocia przedstawiała się następująco (stan na 30.06.2004 r.)

Tabela Nr 2 Struktura bezrobocia wg wieku:

Wiek	Ilość osób
18-24	240 osób
25-34	260 osoby
35-44	234 osoby
45-54	234 osoby
55-64	22 osób

Tabela Nr 3 Struktura bezrobocia wg wykształcenia:

Rodzaj szkoły	Ilość osób
studia wyższe	42 osoby
policealne i średnie zawodowe	228 osób
liceum ogólnokształcące	60 osób
zasadnicza szkoła zawodowa	369 osoby
szkoła podstawowa	312 osoby

Tabela Nr 4 Struktura bezrobocia wg czasu pozostawania bez pracy:

Okres pozostawania bez pracy	Ilość osób
do 1 roku	60 osób
1-3	147 osób
3-6	172 osoby
6-12	173 osób
12-24	185 osoby
pow. 24	162 osób

Jak widać bezrobocie dotyka osoby w każdym przedziale wiekowym lecz w szczególnie trudnej sytuacji znajdują się:

- ◆ osoby powyżej 50 roku życia,
- ◆ osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- ◆ długotrwale bezrobotni.

Ponadto z informacji uzyskanych z Urzędu Pracy oraz Sekcji Świadczeń Rodziny wynika, że problem z podjęciem zatrudnienia mają osoby samotne, wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia oraz osoby niepełnosprawne.

Jak widać z przedstawionych danych bezrobocie jest poważnym problemem społecznym w Gminie i musi znaleźć szczególne miejsce w przygotowywanej strategii. Konieczne jest tworzenie nowych miejsc pracy, szczególnie w usługach oraz pilna interwencja w podnoszeniu poziomu wykształcenia mieszkańców.

2. Niepełnosprawność

Spis Powszechny Ludności w 2002 roku był jedynym badaniem, którego wyniki pozwalały ustalić liczbę osób niepełnosprawnych tej grupy ludności.. Województwo małopolskie należy do województw o największej liczbie osób niepełnosprawnych w kraju. Według spisu z 2002 roku zbiorowość ta liczyła 589,1 tys. osób, tj. 18,2 % ogółu ludności województwa. Przeważały osoby niepełnosprawne prawnie (posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności - 88 % ogółu niepełnosprawnych). W Gminie Zabierzów osoby niepełnosprawne stanowią 21,2 % ogółu mieszkańców (w tym 12,3 % to kobiety) co nie pozwala problemu niepełnosprawności pominąć przy opracowywaniu „strategii”. Liczebność niepełnosprawnych nasila się z wiekiem i jest w dużej mierze spowodowany starzeniem się społeczeństwa. Najwięcej niepełnosprawnych jest w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na konieczność zajęcia się problemem ludzi starszych. 4 047 osób wśród mieszkańców Gminy to osoby, które przekroczyły 60 lat. Około 2 000 z nich to osoby samotne.

Nie sposób ustalić przyczyn niepełnosprawności i jej stopnia. GOPS w Zabierzowie dysponuje jedynie danymi osób, które w jakiś sposób korzystają z pomocy społecznej.

I tak:

- osób samotnych, wymagających stałej pomocy osób drugih - ok. 20 osób
- osób niepełnosprawnych ruchowo, wymagających likwidowania barier architektonicznych – ok. 85 osób
- osób niepełnosprawnych wymagających terapii zajęciowej - ok. 15 osób

Dane te jednak dotyczą głównie osób, które spełniają kryterium dochodowe pomocy społecznej. Pozostaje cała rzesza osób niepełnosprawnych, która nie jest zdiagnozowana. Aktualna sytuacja osób niepełnosprawnych w Gminie jest trudna. Prawie żadna z kluczowych instytucji nie ma podjazdów lub innych urządzeń umożliwiających niepełnosprawnym wejście do budynku. Brakuje grup wsparcia lub zapewnienia niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym i kulturowym. Działająca sprawnie Poradnia Psychiczno – Pedagogiczna w Zabierzowie rozwiązuje jedynie część problemów i to tylko w stosunku do dzieci i młodzieży. Brak jest także działań i profilaktyki zdrowia, która przeciwdziałalaby chorobom i inwalidztwu. Jak widać niepełnosprawność spowodowana tak chorobą jak i starością stanowi poważny problem społeczny w Gminie Zabierzów.

3. Problemy w funkcjonowaniu osób i rodzin związane z ubóstwem, wielodzietnością, niepełnosprawnością dzieci i młodzieży.

W Gminie Zabierzów, jak już wspomniano wcześniej istnieje duże rozwarstwienie społeczne, ze względu na znaczne zróżnicowanie obywateli jeśli chodzi o dochody, wykształcenie i pracę.

Wielkie znaczenie ma ujęcie w strategii sposób na niwelowanie tych różnic.

Jednym z podstawowych problemów jest ubóstwo bądź niskie dochody mieszkańców. Świadczy o tym skala udzielanej pomocy finansowej w ramach

systemu pomocy społecznej (dochód na osobę poniżej 316 zł) oraz świadczeń rodzinnych (dochód na osobę w rodzinie nie większy niż 504 zł).

W roku 2004 wydano 756 decyzji przyznających pomoc materialną. Pomoc była przyznawana w ramach zadań zleconych (zasiłki stałe wyrównawcze, zasiłki stałe, zasiłki okresowe gwarantowane, okresowe macierzyńskie, zasiłki okresowe) w sumie na kwotę 309 494 zł oraz zadań własnych. Przyznano zasiłki celowe pieniężne (z przeznaczeniem na: zakup opału, żywności, dofinansowanie do leczenia, zakup przyborów szkolnych, itp.) oraz pomoc celowa w naturze (opłacono przelewem rachunki za energię i gaz, opał, schronienie, koszty kolonii i zielonej szkoły, koszty wyżywienia i pobytu w internacie). W sumie ze środków gminnych wydatkowano 148 279 zł. Z pomocy społecznej tylko w ramach zadań własnych gminy skorzystało łącznie 515 osób z 256 rodzin.

W roku 2005 zmieniła się nieco struktura świadczeń ze względu na zmianę ustawy i znacznie większy zakres zadań własnych gminy oraz ze względu na wprowadzenie świadczeń rodzinnych.

Ze świadczeń rodzinnych w 2004 roku (8 miesięcy) korzystało 658 osób - świadczeniami tymi zostało objęte 1174 dzieci w rodzinach.

Od nowego okresu zasiłkowego tj. od miesiąca września 2005 przybyła znaczna ilość zasiłkobiorców, ponieważ realizacji świadczeń zaprzestały ZUS i KRUS oraz przejęto wypłatę zasiłków z zakładów pracy zatrudniających do 20 osób. Na koniec roku 2005 świadczeniami rodzinnymi objęto już 1600 rodzin. Wszystkie te dane wyraźnie świadczą, iż jest spora grupa osób i rodzin wymagających wsparcia finansowego.

Pomocy zaplanowanej w strategii wymagają osoby bezdomne i rodziny zagrożone bezdomnością. Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zabierzowie znanych jest aktualnie 19 takich osób i rodzin. Ponadto 10 osób złożyło w Urzędzie Gminy podanie o lokale zastępcze bądź socjalne. Osób potrzebujących mieszkania socjalnego będzie przybywało w związku ze zmianą ustawodawstwa o najmie lokali i przyznawania przez sądy prawa do lokalu socjalnego w związku z orzecaną eksmisją. Tymczasem Gmina Zabierzów nie dysponuje lokalami socjalnymi, nie ma konkretnego programu rozwiązywania

problemów pomimo, iż dysponuje wolnymi, budynkami gminnymi (na ogół po likwidowanych szkołach).

Pomocy potrzebują rodziny wielodzietne. Na 4 547 rodzin (dane na koniec 2003 r.) 930 rodzin to rodziny wielodzietne – trójka lub więcej dzieci. To wśród tych rodzin najczęściej występuje ubóstwo.

Tabela Nr 5 Struktura dochodu w rodzinach wielodzietnych – środowiska rozeznane przez GOPS

Dochód	Rodziny wielodzietne
0 – 200	50 rodzin
201 – 400	23 rodziny
401 – 600	4 rodziny

Następnym problemem jest dostęp do edukacji ze względu na zamożność rodziny. Szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie Gminy Zabierzów obsługują młodzież szkolną z 23 sołectw Gminy.

Bardzo często jednak placówki te z różnych zresztą powodów, nie mogą konkurować z położonymi w pobliżu szkołami miasta Krakowa. Powoduje to odpływ aktywnej młodzieży szkolnej (zwłaszcza z zamożniejszych rodzin) z terenu Gminy do szkół krakowskich, co działa niekorzystnie na zachowanie spójności społecznej mieszkańców gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe, jedynym z podstawowych zadań gminy powinno być podnoszenie standardu infrastruktury edukacyjnej i tworzenie jak najlepszych warunków do nauki i rozwoju społeczności lokalnej. Jest to tym bardziej istotne, iż zgodnie z przeprowadzonymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej badaniami w ubogich rodzinach są dzieci szczególnie uzdolnione (ok. 50 zdiagnozowanych przez szkoły), którym należałoby stworzyć warunki do rozwoju swoich zdolności.

Poważnym problemem społecznym Gminy są także trudności w organizowaniu dożywiania dzieci oraz zapewnienia chociażby jednego ciepłego

posiłku osobom potrzebującym. Żadna z gminnych szkół nie ma czynnej stołówki, brakuje także taniej jadalni pozwalającej udzielać pomocy w naturze osobom ze środowisk patologicznych lub dostarczyć obiady osobom, które nie mogą takiego posiłku przygotować sobie same.

4. Bezpieczeństwo w Gminie

Według oceny sporządzonej przez Komisariat Policji w Zabierzowie Gmina nie jest szczególnie zagrożona *przestępczością*. Zwłaszcza w ostatnich latach przestępczość wśród młodzieży systematycznie spada. Gmina nie jest jednak wolna od zagrożeń, szczególnie, że położona jest w pobliżu wielkiej aglomeracji miejskiej jaką jest Kraków. Należy się liczyć z możliwością przenikania struktur przestępczych także na teren Gminy. Zasadniczym problemem jest bezpieczeństwo drogowe. Przez Gminę przebiega droga krajowa, powierzchnia uczęszczana przez jadące transferem samochody, w tym duża liczba samochodów ciężarowych. Samochody nagminnie przekraczają prędkość i nie przestrzegają przepisów drogowych, powodując wielokrotnie zagrożenie życia i zdrowia obywateli Gminy.

Problemem występującym na terenie Gminy jest *alkoholizm* i popełniane pod jego wpływem przestępstwa. W roku 2004 popełniono pod wpływem alkoholu 75 przestępstw. Ujawniono przypadki pijaństwa wśród dzieci i młodzieży. Na terenie Gminy działa Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracująca z Komisariatem Policji. Wiele jest jednak jeszcze do zrobienia w tej kwestii. Są duże trudności w kierowaniu alkoholików na przymusowe leczenie. Konieczne jest tu rozwijanie akcji profilaktycznych, a także ostrzejsze egzekwowanie prawa. Wskazane byłoby zorganizowanie poradnictwa prawnego.

Problemem występującym zbyt często jest przemoc w rodzinie. W 2004 roku zanotowano 325 interwencji domowych. Zjawisko przemocy jest trudne do rozpoznania, rodziny często wycofują się z procedury sporządzenia „niebieskiej karty” lub zgłoszenia oficjalnego doniesienia o popełnieniu przestępstwa znęcania

się nad rodziną. Konieczny jest większy rozwój poradnictwa rodzinnego i psychologicznego. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zabierzowie prowadzone jest poradnictwo prawne lecz wskazane byłoby jego rozszerzenie, tym bardziej, że nie wszyscy zwracają się o pomoc do GOPS.

Na terenie Gminy Zabierzów nie stwierdza się działalności subkultur młodzieżowych, ani też istnienia grup psychomanipulacyjnych. Istnieje jednakże problem młodzieży, która nie ma jak wypełniać wolnego czasu, z nudów popełnia wykroczenia chuligańskie i zakłóca spokój. Konieczne jest powoływanie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego i zagospodarowywanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. Konieczne jest także pilne monitorowanie wszelkich oznak przestępczości wśród młodzieży, a także prowadzenie szerokiej akcji profilaktycznej.

Utrudnieniem jest fakt, iż w Komisariacie Policji w Zabierzowie brak jest etatu Specjalisty ds. Nieletnich, problematyką tą zajmuje się policjant Prewencji i Ruchu Drogowego, który wobec nawału innych obowiązków oraz braku specjalistycznego przeszkolenia nie jest w stanie sprostać wszystkim sprawom dotyczącym nieletnich.

Na terenie Gminy Zabierzów nie ujawniono wałęsających się osób bezdomnych, trudniących się żebractwem. Niemniej jednak Ośrodkowi Pomocy znane są cztery osoby bezdomne zajmujące „na dziko” pomieszczenia nie spełniające warunków do zamieszkania.

Na terenie Gminy brak jest punktów niesienia pomocy osobom bezdomnym - nie ma jadłodajni dla ubogich, ani też schronisk dla ofiar przemocy, co uniemożliwia zapobieganiu szeregu przestępstw.

W Gminie nie funkcjonuje Izba wytrzeźwień, nie ma także zawartych żadnych umów z ościennymi Gminami w zakresie korzystania przez Gminę Zabierzów z Izb wytrzeźwień tam działających.

Konieczne jest także stworzenie lepszej współpracy Policji z obywatelami, która niewątpliwie zwiększałaby wykrywalność przestępstw i pozwoliłaby na wdrażanie wczesnych działań profilaktycznych. Dzielnicowi winni systematycznie

spotykać się z mieszkańcami, np. w czasie zebrań wiejskich. Konieczne jest także stworzenie możliwości dyskretnego kontaktu z Policją.

W Gminie prowadzona jest działalność informacyjna, profilaktyczno - ostrzegawcza na temat przestępczości wśród młodzieży, organizowana przez Policję, Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Poradnię Psychologiczną, należy ją jednak rozszerzyć docierając do wszystkich rodziców dzieci i młodzieży szkolnej.

ANALIZA SWOT

I. BEZROBOCIE	
<p style="text-align: center;"><u>MOCNE STRONY</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości. 2. Duża liczba działających podmiotów gospodarczych. 3. Rozbudowana sieć komunikacyjna (wszechstronna dostępność komunikacyjna). 	<p style="text-align: center;"><u>SŁABE STRONY</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duża liczba bezrobotnych kobiet pow. 40 roku życia z niskim przygotowaniem zawodowym. 2. Duża grupa młodzieży z wykształceniem niepełnym średnim oraz bez przygotowania zawodowego. 3. Brak żłobka i wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach.
<p style="text-align: center;"><u>SZANSE</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi. 2. Współpraca z władzami powiatu (Urząd Pracy). 3. Zatrudnianie socjalne. 4. Sprzyjające warunki do rozwoju działalności gospodarczej. 5. Pozyskiwanie środków unijnych na aktywizację długotrwale bezrobotnych i ich przekwalifikowania. 6. Możliwość wykorzystywania bezrobotnych do prac publicznych i przy tworzeniu mieszkań socjalnych. 	<p style="text-align: center;"><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak stabilności zatrudnienia. 2. Likwidacja miejsc pracy. 3. Zjawisko nielegalnego zatrudnienia. 4. Niestabilna polityka walki z bezrobociem.

II. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

MOCNE STRONY

1. Możliwość kontynuowania aktywności zawodowej przez osoby niepełnosprawne.
2. Działający (nieformalnie) Klub Seniora.
3. Stosunkowo duża liczba osób wykształconych wśród seniorów, którzy mogliby pracować społecznie na rzecz Gminy.
4. Istniejące na terenie Gminy domy pomocy społecznej.
5. Istniejące na terenie Gminy warsztaty terapii zajęciowej.

SŁABE STRONY

1. Starzenie się społeczeństwa.
2. Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych.
3. Brak pełnego dostępu do informacji oraz udział w życiu społecznym Gminy.
4. Samotność (biologiczna i społeczna) osób starszych.
5. Brak jednolitych programów pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.
6. Niski poziom życia osób starszych.
7. Brak zaangażowania wolontariatu.
8. Brak grup wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.

SZANSE

1. Współpraca z władzami powiatu (PCPR).
2. Współpraca z PFRON.
3. Możliwość współpracy z prężnie działającą na terenie Gminy Fundacją Brata Alberta oraz domami pomocy społecznej.

ZAGROŻENIA

1. Brak właściwej polityki państwa w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Brak działań upowszechniających problematykę niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw.

III. PROBLEMY W FUNKCJONOWANIU OSÓB I RODZIN ZWIĄZANYCH Z UBÓSTWEM, WIELODZIETNOŚCIĄ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ DZIECI I MŁODZIEŻY

<p style="text-align: center;"><u><i>MOCNE STRONY</i></u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posiadanie wykwalifikowanej kadry pracowników socjalnych z dużym doświadczeniem zawodowym. 2. Dobre rozeznanie środowiska. 3. Dobra współpraca z Radą Gminy. 4. Poradnictwo prawne, psychologiczne i socjalne. 5. Możliwość zagospodarowania mienia komunalnego na cele społeczne i socjalne. 6. Istnienie świetlic środowiskowych w tym również o profilu sportowym. 7. Dobrze funkcjonująca profilaktyka i opieka nad dzieckiem i rodziną. 8. Prowadzona przez GOPS akcja przekazywania zbędnych rzeczy dla potrzebujących. 9. Zbiórka i rozprowadzanie darów. 10. Rozprowadzanie darów pozyskiwanych ze środków unijnych. 	<p style="text-align: center;"><u>SŁABE STRONY</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak poradnictwa na szerszą skalę. 2. Brak zrozumienia problemów społecznych przez część społeczności lokalnej. 3. Wysokie bezrobocie. 4. Brak jadłodajni, noclegowni. 5. Brak mieszkań socjalnych. 6. Brak lekarzy i dentystów w szkołach. 7. Placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego. 8. Małe zasoby komunalne przydatne do przystosowania na cele społeczne. 9. Brak żłobka. 10. Ograniczony dostęp dzieci i młodzieży do korzystania z basenu z uwagi na odpłatność. 11. Słaba współpraca z lekarzem rodzinnym w zakresie wczesnej interwencji. 12. Brak mieszkań rezerwowanych dla pogorzalców, ofiar zdarzeń losowych. 13. Niewykorzystane pomieszczenia szkolne w godzinach pozalekcyjnych. 14. Brak stołówek szkolnych 15. Niewielka liczba podmiotów chcących sponsorować podmioty pomocy społecznej. 16. Brak warunków do prowadzenia pracy socjalnej oraz poradnictwa prawnego.
<p style="text-align: center;"><u><i>SZANSE</i></u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie środków unijnych na cele społeczne 2. Pozyskiwanie sponsorów. 3. Lepsza współpraca z organizacjami pozarządowymi. 4. Dobra współpraca z instytucjami (PCPR, Policja, Kuratorzy). 5. Dalsza współpraca z podmiotami zajmującymi się rozprowadzaniem darów. 	<p style="text-align: center;"><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postępujące bezrobocie i mała stabilność zatrudnienia. 2. Uzależnienia od alkoholu. 3. Rosnący problem narkomanii. 4. Niestabilne prawo w zakresie pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych. 5. Rozwój zjawiska wykluczenia społecznego w grupach osób długotrwale bezrobotnych. 6. Niebezpieczeństwo wytwarzania się syndromu wyuczonej bezradności. 7. Wzrost patologii spowodowany brakiem pracy i środków do życia.

IV. BEZPIECZEŃSTWO W GMINIE

MOCNE STRONY

1. Działalność grupy TA z wysoko wykwalifikowaną kadrami.
2. Punkt konsultacyjno – informacyjny dla rodzi osób uzależnionych.

SŁABE STRONY

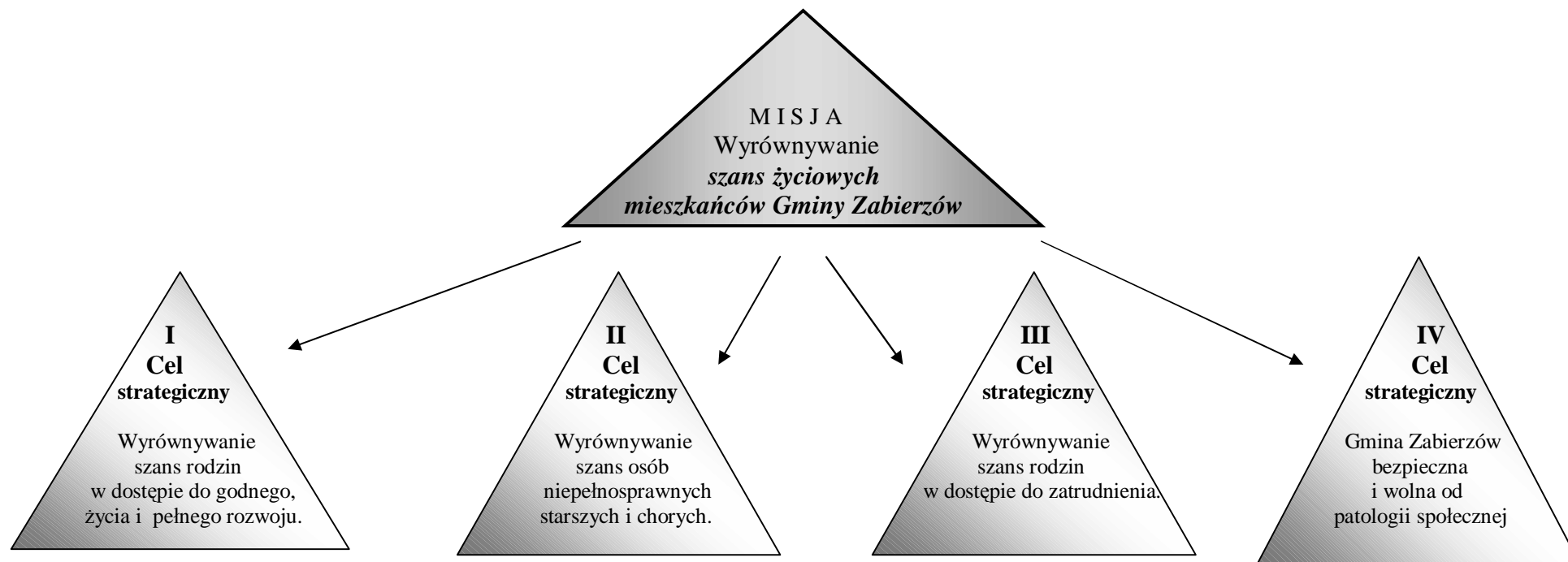
1. Zły stan dróg, złe oznakowanie drogi, brak odpowiedniej ilości przejść dla pieszych.
2. Niewystarczające oświetlenie Gminy.
3. Brak dostępu do izby wytrzeźwień.
4. Niska świadomość mieszkańców na temat skutków uzależnień.
5. Brak grup terapeutycznych dla rodzin uzależnionych.
6. Niewykorzystanie w pełni istniejącej na terenie Gminy kadry specjalistów.

SZANSE

1. Budowa obwodnic.
2. Rozbudowa węzłów komunikacyjnych i autostradowych.
3. Możliwość korzystania ze środków pomocowych.
4. Współpraca z władzami powiatu.
5. Powstanie grup wsparcia dla osób z różnymi problemami społecznymi.
6. Akcje profilaktyczne.

ZAGROŻENIA

1. Bliskość dużego miasta z jego patologiami.
2. Autostrada A 4.
3. Nieprzestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.

Cele operacyjne:

1. Zabezpieczenie schronienia i mieszkań socjalnych dla osób i rodzin w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.
2. Pomoc materialna dla osób o niskim dochodzie.
3. Wspieranie rodzin z dziećmi małoletnimi oraz rodzin wielodzietnych.
4. Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych.

Cele operacyjne:

1. Likwidowanie barier architektonicznych i społecznych.
2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych i chorych.
3. Wspomaganie rodziców dzieci niepełnosprawnych od jak najwcześniejszego momentu.
4. Tworzenie przy Samorządowym Centrum Promocji i Kultury Gminy Zabierzów wyspecjalizowanej w pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym wolontariatu.
5. Stworzenie podstawowej opieki medycznej z szerokim dostępem dla obywateli.

Cele operacyjne:

1. Podnoszenie kwalifikacji obywateli Gminy.
2. Aktywizacja zawodowa kobiet.
3. Zatrudnianie interwencyjne.
4. Tworzenie stanowisk pracy dla niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

1. Zmniejszanie przestępczości na terenie Gminy.
2. Stworzenie lepszej współpracy policji z obywatelami.
3. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie.
4. Zwalczanie alkoholizmu i profilaktyka przeciwalkoholowa.
5. Zapewnienie bezpieczeństwa drogowego.

MISJA STRATEGII

Wyrównywanie szans życiowych mieszkańców Gminy Zabierzów poprzez:

- ∅ zmniejszenie bezrobocia, zwłaszcza wśród osób słabiej wykształconych
- ∅ stworzenie dostępu do wszystkich form życia społecznego dla osób niepełnosprawnych, starszych i chorych
- ∅ pomoc dla osób niezamożnych - podnoszenie standardu życiowego ich rodzin
- ∅ stworzenie szerokiego dostępu do służby zdrowia oraz prowadzenie działań profilaktyki zdrowotnej
- ∅ zapobieganie oraz zwalczanie patologii życia społecznego oraz pomoc rodzinie

Obszary Strategiczne (cele)

Cel strategiczny: Wyrównywanie szans rodzin

w dostępie do godnego życia

i pełnego rozwoju.

Cele operacyjne:

- 1) Zabezpieczenie schronienia i mieszkań socjalnych dla osób i rodzin w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.**

Zadania

- a) adaptacje istniejących budynków na noclegownie i lokale socjalne
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Inwestycji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **gminne, subwencje**

- b) pomoc w wynajmie i przystosowaniu lokali do zamieszkania (dopłata do czynszu, dopłata do kosztów adaptacji)
 - *organ odpowiedzialny za realizację: GOPS*
 - *termin realizacji: od 2006 r.*
 - *poходzenie środków: środki gminne, środki z budżetu centralnego*
- c) pomoc mieszkańcom w poprawie warunków mieszkaniowych
 - *organ odpowiedzialny za realizację: GOPS, Wydział Inwestycji*
 - *termin realizacji: od 2006 r.*
 - *poходzenie środków: środki z pomocy społecznej*

2) Pomoc materialna dla osób o niskim dochodzie.

Zadania

- a) realizacja ustawy o pomocy społecznej
 - *organ odpowiedzialny za realizację: GOPS*
 - *termin realizacji: w toku*
 - *poходzenie środków: środki gminne, środki budżetu centralnego, sponsorzy*
- b) lepsze diagnozowanie zjawisk ubóstwa (przy pomocy służby zdrowia, Policji)
 - *organ odpowiedzialny za realizację: GOPS*
 - *termin realizacji: od 2006 r.*
 - *poходzenie środków: BEZNAKLADOWO*
- c) Uchwały Rady Gminy dotyczące ustalania progów udzielanej pomocy
 - *organ odpowiedzialny za realizację: GOPS*
 - *termin realizacji: od 2008 r.*
 - *poходzenie środków: środki gminne*
- d) zabezpieczenie ciepłego posiłku dla potrzebujących poprzez uruchamianie stołówek szkolnych, utworzenie stołówek dla ubogich, organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzi ubogich i patologicznych
 - *organ odpowiedzialny za realizację: GOPS, Wydział Inwestycji, Wydział Oświaty*

- *termin realizacji: stołówki szkolne od 2006 r., stołówki dla ubogich od 2008 r.*
- *poходzenie środków: środki gminne, środki zewnętrzne, subwencje*

3) Wspieranie rodzin z dziećmi małoletnimi oraz rodzin wielodzietnych.

Zadania

- a) zorganizowanie żłobka w ramach tworzonego przedszkola
 - *organ odpowiedzialny za realizację: Wydział Oświaty, Wydział Inwestycji*
 - *termin realizacji: od 2007 – 2010*
 - *poходzenie środków: środki gminne, subwencje*
- b) rozbudowa bazy przedszkolnej
 - *organ odpowiedzialny za realizację: Wydział Oświaty, Wydział Inwestycji*
 - *termin realizacji: od 2006 r.*
 - *poходzenie środków: środki gminne, subwencje*
- c) organizowanie kształcenia dla dzieci szczególnie zdolnych z rodzin ubogich
 - *organ odpowiedzialny za realizację: Urząd Gminy, Dyrektorzy szkół,*
 - *termin realizacji: od 2006 r.*
 - *poходzenie środków: fundusze gminne, sponsorzy, środki zewnętrzne*
- d) wspieranie dzieci uzdolnionych sportowo i wyszukiwanie dla nich sponsorów
 - *organ odpowiedzialny za realizację: Wydział Oświaty, Dyrektorzy szkół*
 - *termin realizacji: od 2007 r.*
 - *poходzenie środków: sponsorzy, Fundusze pomocowe*

4) Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych.

Zadania

- a) rozwój poradnictwa rodzinnego i psychologicznego

- organ odpowiedzialny za realizację: **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,**
 - termin realizacji: **od 2006 r**
 - pochodzenie środków: **gminne**
- b) organizowanie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego, socjoterapeutycznych
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki z Funduszu Alkoholowego, środki gminne, subwencje**
- c) rozszerzenie poradnictwa prawnego
- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, środki pomocy społecznej**
- d) organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Dyrektorzy szkół**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, środki pomocowe**

Cel strategiczny: Wyrównywanie szans osób

niepełnosprawnych, starszych

i chorych.

Cele operacyjne:

1) Likwidowanie barier architektonicznych i społecznych.

Zadania

- a) budowa podjazdów dla osób niepełnosprawnych w miejscach publicznych

- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Inwestycji**
 - termin realizacji: **sukcesywnie w latach 2006-2008**
 - pochodzenie środków: **PFRON, środki gminne**
- b)** docieranie do osób niepełnosprawnych i chorych z pełną informacją o ważnych dla Gminy działaniach, akcjach i wydarzeniach
- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, wolontariusze**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**

2) Aktywizacja osób niepełnosprawnych i chorych.

Zadania

- a) organizowanie imprez okolicznościowych i kulturalnych
- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Wydział Oświaty, Samorządowe Centrum Kultury i Promocji Gminy Zabierzów, sołectwa, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **sponsorzy, środki gminne**
- b) rozszerzenie działalności klubów dla osób starszych
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Inwestycji, Samorządowe Centrum Kultury i Promocji Gminy Zabierzów, GOPS**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, sponsorzy, środki z pomocy społecznej**
- c) Organizacja Domu Dziennego Pobytu samodzielnie lub przy pomocy istniejących Domów Pomocy Społecznej
- organ odpowiedzialny za realizację: **Urząd Gminy**
 - termin realizacji: **2010 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne i pomocowe**
- d) prowadzenie usług rehabilitacyjnych
- organ odpowiedzialny za realizację: **Ośrodki zdrowia**
 - termin realizacji: **od 2006 - 2007**
 - pochodzenie środków: **budżet państwa, PFRON, środki gminne**

3) Wspomaganie rodziców dzieci niepełnosprawnych od jak najwcześniejszego momentu.

Zadania

- a) stworzenie właściwych warunków lokalowych dla Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział inwestycji**
 - termin realizacji: **2006 – 2007**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- b) pomoc w wyposażeniu w specjalistyczny sprzęt medyczny i rehabilitacyjny
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Ośrodki zdrowia, Urząd Gminy**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **PFRON, środki własne**
- c) stworzenie gabinetu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wraz z grupą wsparcia dla matek opiekujących się dziećmi niepełnosprawnymi
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, GOPS**
 - termin realizacji: **od 2007 r.**
 - pochodzenie środków: **PFRON, środki gminne, środki zewnętrzne, (PCPR), środki oświatowe**
- d) umożliwianie rozwoju intelektualnego i dostęp do nauki - stworzenie klasy integracyjnej na poziomie gimnazjum
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty**
 - termin realizacji: **od 2007 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, subwencje**

4) Tworzenie przy Samorządowym Centrum Promocji i Kultury Gminy Zabierzów wyspecjalizowanego w pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym wolontariatu.

Zadania

- a) promowanie idei wolontariatu

- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Wydział Oświaty, Kościół Katolicki**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- b) pozyskiwanie chętnych na wolontariuszy
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Kościół Katolicki, Sołtysi**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- c) szkolenia dla wolontariuszy
- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Wydział Oświaty, Służba zdrowia, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **sponsorzy, środki pomocowe**

5) Stworzenie podstawowej opieki medycznej z szerokim dostępem dla obywateli.

Zadania

- a) tworzenie stanowisk lekarskich i dentystycznych w szkołach
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Służba zdrowia, Dyrektorzy szkół**
 - termin realizacji: **od 2007 – 2010**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, środki zewnętrzne**
- b) prowadzenie akcji badań profilaktycznych w sołectwach
- organ odpowiedzialny za realizację: **Służba zdrowia, Sołtysi, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **sponsorzy, środki gminne**

Cel strategiczny: Wyrównywanie szans w dostępie do
zatrudnienia.

Cele operacyjne:

1) Podnoszenie kwalifikacji obywateli Gminy.

Zadania

- a) dokształcanie na poziomie szkoły średniej dla słabych uczniów - korepetycje
- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Wydział Oświaty**
 - termin realizacji: **o 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, subwencja**
- b) stworzenie centrum edukacyjnego dla młodzieży mającej braki w wykształceniu
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Dyrektorzy szkół, Samorządowe Centrum Promocji i Kultury w Gminie Zabierzów,**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **sponsorzy, budżet gminy, częściowa odpłatność, projekty unijne**
- c) organizacja gimnazjum i szkół średnich dla dorosłych
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, GOPS**
 - termin realizacji: **od 2007 r.**
 - pochodzenie środków: **z Funduszu Pracy, starostwo, środki gminne i unijne**
- d) nauczanie języków obcych i informatyki
- organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Dyrektorzy Szkół**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **Fundusz pomocowy, środki gminne**

2) Aktywizacja zawodowa kobiet.

Zadania

- a) przeprowadzenie szkoleń na opiekunki dla dzieci, szkoleń na opiekunki osób starszych, szkoleń na wykwalifikowaną pomoc domową

- organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Urząd Gminy**
- termin realizacji: **od 2006 r.**
- pochodzenie środków: **środki gminne i unijne**

3) Zatrudnianie interwencyjne.

Zadania

- a) organizowanie robót publicznych dla osób długotrwale bezrobotnych
 - organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Urząd Gminy**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **starostwo, Fundusz Pracy**
- b) organizowanie zatrudnienia dla alkoholików, narkomanów itp. w ramach zatrudnienia socjalnego, utworzenie Centrum Integracji Społecznej
 - organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Urząd Gminy**
 - termin realizacji: **od 2008 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, fundusze unijne, fundusz alkoholowy**

4) Tworzenie stanowisk pracy dla niepełnosprawnych.

Zadania

- a) prowadzenie akcji informacyjnej i propagandowej dla przedsiębiorców
 - organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Samorządowe Centrum Promocji i Kultury Gminy Zabierzów, Gminne Centrum Informacji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**

IV. Cel strategiczny: Gmina Zabierzów bezpieczna i wolna od patologii społecznej.

Cele operacyjne:

1) Zmniejszanie przestępczości na terenie Gminy.

Zadania

- a) monitorowanie niebezpiecznych miejsc przez policję
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki własne Policji**
- b) zwalczanie i zapobieganie narkomanii
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji, Dyrektorzy Szkół**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- c) prowadzenie akcji profilaktycznych i uświadamiających wśród młodzieży i dzieci szkolnych
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Komisariat Policji, Dyrektorzy Szkół, Komisja ds. Problemów Alkoholowych**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **Fundusz Pomocowy, budżet gminny, Fundusz alkoholowy**

2) Stworzenie lepszej współpracy policji z obywatelami .

Zadania

- a) łatwiejszy dostęp obywateli do dzielnicowego
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- b) okresowe spotkania obywateli z przedstawicielami policji
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji, Rada sołecka**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**

3) Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie.

Zadania

- a) zakładanie „niebieskiej karty” w ścisłej współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
 - organ odpowiedzialny za realizację: **GOPS, Komisariat Policji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- b) szybsza i skuteczniejsza interwencja w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji, GOPS**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- c) stworzenie na terenie Gminy tymczasowego domu dla ofiar przemocy
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Urząd Gminy, GOPS**
 - termin realizacji: **od 2010 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, środki pomocowe, środki unijne**

4) Zwalczanie alkoholizmu i profilaktyka przeciw alkoholowa.

Zadania

- a) udoskonalanie pracy Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, rozszerzenie dyżurów o telefon zaufania
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
 - termin realizacji: **od 2007 r.**
 - pochodzenie środków:
- b) skuteczniejsze organizowanie leczenia przeciwalkoholowego, stworzenie grup wsparcia dla rodzin współuzależnionych (kierowanie na leczenie zamknięte)
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **Fundusz alkoholowy**

- c) akcje profilaktyczne przeciwalkoholowe wśród dzieci i młodzieży oraz ich rodziców
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Oświaty, Dyrektorzy Szkół,**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **Fundusz alkoholowy, środki pomocowe**
- d) egzekwowanie przepisów prawa (np. zakaz sprzedaży alkoholu dzieciom), kontynuowanie Akcji Nieobojętnych
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **Fundusz alkoholowy**
- e) monitorowanie imprez młodzieżowych przez Policję
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**

5. Zapewnienie bezpieczeństwa drogowego

V. Zadania

- a) egzekwowanie ograniczenia prędkości
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Komisariat Policji**
 - termin realizacji: **od zaraz**
 - pochodzenie środków: **BEZNAKLADOWO**
- b) wyznaczenie dodatkowych przejść dla pieszych oraz lepsza sygnalizacja świetlna
 - organ odpowiedzialny za realizację: **Wydział Inwestycji**
 - termin realizacji: **od 2006 r.**
 - pochodzenie środków: **środki gminne, środki zewnętrzne (Zarząd Dróg Krajowych).**